

UPRZYW. WIADOM.

z CUDZYCH

KRAIOW.

A N N O

1730

z Włoch.

z *Genua d. 8. Iul.* Bunt y które na wyspie nāszey *Corfica* powstały, i szcze *non cessant.* A lubo *IMé P. Veneroso,* iako Kommissarz od Rzeczypospolitey nāszey dla uśmierzenia onych, tam był wysłany, iednákże nic nie wkorawszy, náraz tu powráca; ile kiedy rebellizanci o żádncy zgodzić wiedzić nie chcą, poki im wprzód pierwszą wolność przywroconą y w następujące punkta podpisana niebędzie.

1. Restytucyá z kásłowanych Przywileiow.
 2. Zniczenie tak wielkich kontrybucyi, które *ab Anno 1715. cum pro iudicio* Przywileiow zapłacić musieli.
 3. Aby im Osoby z Magistratu, które Autorami będąc, wielkie onera na nich włożyli, wydano.
 4. Aby sztukę Kráiu między Rzekami *Liamony Tawignan* oddano.
 5. Wszystkie Garnizony z całej wyspy aby ustąpiły.
- Ponieważ zaś wspomniony Kommissarz w tákie z nimi kondycyć wnieść niemógł;

więc rebellizanci w Mieście *Rastia*, które iest Stolicą tey Insuły *Corfica* in forma taki Mánifest publikować kázali. O iak ciężkiey káry godna akcyja, kiedy podani przeciw swoiey zwierzchności głowy podniosą! iednák prawdziwi Korsarowie (iako się mieřzkańcy tey wyspy nazywają) zapomnieć niemogą, że będąc wolnemi Synami Oyczyzny, á przecię ich Rzeczptá y Senát do niewolniczego w prowadziłá iármá, dla czego ich honor do tego slymulie, aby tak nieznosny ciężar z kárkow swych zwálili mogli. Po tákiey publikacyi, ciż rebellizanci formowali Woyśko o 20. tysięcy y z wszystkich wsiow w Powiećie *Acia* będący obywatele, do nich się przyłączyli y przysięgę wzáiemney wierności złożywszy, taki skrypt podpisali, że fortuną y zdrowiem wolność swoię utrzymywać y Rzeczptą nąszą nigdy za Głowę swoią uznawać niechcą. z Magázynow zaś *de Fiorenzo, Calvi,* y *St. Bonifacio* wszystkie broń pozabierawszy na dobrym się lokowali mieyscu, aby nąszym ludziom ząwże odpor dać mogli; co z tego dáley będzie, czas pokáże.

z Livorno w Florencyi d. 8. Iul. Cesarz IMći, milicyą, tu stojącą, pod dobrą zostać Komendą, tak że Rolnicy na nią uskarżać się niemoga. Ostatnie listy z *Barcellona* donoszą specyfikacyą Floty Hiszpańskiej złożonej z trzech Woennych Okrętów o 90. Armátach, 10. Okrętów, o 80. Armát, 10. Okrętów o 70. Armát, a 7. Okrętów o 40. Armátach, którą Flotta do wyścięcia pogotowiu stoi.

z Hiszpanii.

z Casalba d. 3. Iul. Królestwo Icy Mći jeszcze przy dobrym zdrowiu tu *perstunt*, y teraz wszelkie do podróży Sewillijskiej czynią *preparatoria*; powiadaia że Król IMći ztamtąd do Portu *St. Maria* odiedzie, aby nietylko Flotillę, w *Bay de Cadix* leżącą, a tam przechodzić mającą wylźić, ale się też inney z nowcy Hiszpanii powracający y wielą srebrem obładowany doczekał. Posel Francuzki IMći P. de Brancas temi dniami *periculosę* zapadł był na kolę, lecz teraz z tego *paroxysmu restitutus* codziennie miewa z Ministrami cadoziemskimi konferencye. Feld-Marszałek nasz *Markwis de Spinola in momento* z Paryża *sberatur redux*. A ponieważ w Portach przy *Barcelonie* y *Cadix* wszystko do wśladzenia milicyi pogotowiu zostać, więc tylko wyście Eskwдры naszey *dependet*, od powrotu umyślnego z Paryża z ostatnią y finalną rezolucyą, na uczynione Cesarzowi IMći propozycye.

z Cadix mąmy że tam w przeszłym tygodniu Galliot z Ameryki południowey z Prowincyi *Peru* przybiegł, donosząc Królowi IMći, że te dwa Okręty Woienne, które w Miesiacu *tobris* na podiażd Morzki wyprawione, wiele y różne Okręty w niewolę zabrały, których zdobyczy *summá*, na pięć kroć

stotyścię tálertow wynosi. Gallionow zaś naszeych, *in numero* 16. y 6. Okrętow Woennych, do Ameryki destynowanych, już pod żagiel wyszły, nad nimi IMći P. *Don Manuel Lopez Pintado* będzie miał komendę.

z Francyi.

z Compiegne d. 19. Iul. Król IMći w pomyslnym zdrowiu będący, trzy dni w tydzień w poblizszey kniei polowaniem, innych zaś dni grą Pitki y innemi zabawkami dywertuje się. Ostatni, a ztąd wyprawiony Kuryer, od Dworu Wiedeńskiego powróciwszy do Paryża, zaraz tu przybiegł, *referendo*, że Cesarz IMći ani Propozycye, iemu uczynione, przyjąć, ani też na Transport *Don Carlos* do Włoch pozwolić niechce, na tym tylko przestawiając, aby Punktá w czworákicy Alliancyi umowione z obu stron dotrzymáne były, więc zaraz drugiego dnia było *Consultum*, po którym każdy Minister Alliantow Traktatu Sewillijskiego do Principála swego wysłał umyślnego & *supponitur* że się ten interes nie zakończy *amicabiliter*, ile kiedy już wytkną nastę, w *Prowencję* stojące, a do tego Transportu destynowane, ambarkowane być mają.

z Paryża d. 20. Iul. Xće *de Clermont* dziś po południu w Zwierzeniu przy *Wersalu in honorem* Królowy Icy Mći wielki uczynił Festyn, który przy Bálu, Komedyi y piekney illuminacyi odprawiony będzie. Xiężniczka młoda *de Baden*, już zupełnie będąc zdrową, w tych dniach dla oddania Królowy Icy Mći *submissyi* do *Wersalu* wyedzie. IMći Pan Marszałek *de Villeroi* jeszcze w słabości zdrowia zostać y wątpia o iego rekonwalescencyi Król IMći często z *Compiegne* tu wysyła Officyerá, dowiadując się, o iego powodzeniu, IMći P. Marszałek *de Villars* także *periculosę de-*

cumbit. Niedawnym czasem tu mieliśmy gromoty przy których o 24. lotach spadły grady, te zaś nie tylko u nas, ale y około *Reims* y *Sedan* do szczytu potłukły krescencyą, y oraz wiele ludzi na drodze będących pozabiły. Mość w *Compiègne* przy Pałacu Krolewskim budować poczęto, dla którego wystawienia Krol IMé nietylko dwa kroć sto tysięcy liwrow, ale też cały Bataillon z Regimentu *de Saillas* dla przedzłego zakończenia, komenderować kazał.

z Anglii.

z Londynu d. 23. Iul. Pociel Francyzki miawszy Kutyera od Pryncypała swego, zaraz się do *Windzor* udał, a po mianey u Krola IMéi audyencyi, z *Lordem de Harrington* y innemi Ministrami był na konferencyi: każdy *cum te-dio* oczekiwá czasu wyjścia Flotty naszej, ile że już wszystká milicyá do wsiadania na Okręty y do Transportu Włoskiego destynowána, pogotowiu stoi; a IMé Pán Gráff d' *Albemarle* Kämmerjunker y Kápitan Krolewski tudzież inni IchMé jako wolontaryuszowie do *Wloch*, chcąc tam widzieć *dispositiones militares* z obu stron Woysk we Włoszech będących, *excurrunt*. Krol IMé nowy y wspinałszy Zamek w *Richmond* wystawić zamysłał, *in eum finem* IMé P. *Fliteroff* Officer Architektury, Krowi IMéi dla teyże Struktury Abrys już podał. Temi dniami powróciwszy tu nazad IMé P. *Ryseo*, iako pełnomocny Minister u Krola Márkańskiego będący, już z rąk dla złożenia relacyi respektom Komissow swoich do *Windzor* wyjechał. Zabranych 23. Niewolników (*excepto* jednego, który w tey podróży umarł) wszystkich z sobą przywoził. W przyszłych dniach taki tu gwałtowny szurm powstał, że mu równego nie pamiętając, ten, nąywiękze y nąypięknicy-

złe w Ogródzie *S. Iames* drzewá *funditus* zruynował y niezliczone dáchy z budynkow pozdzierał, dlączo się obawiają aby y Okręty na Morzu będące znaczney nie poniosły szkody.

z Dánii.

z *Kopenhági* d. 21. Iul. W tym tygodniu Krolestwo IchMé z całym Dworem szczęśliwie z *Friedensburgu* tu zawitawszy, codziennie publicznie obiadał. Po przybyciu umyslnego z Francyi, zaraz Pociel Francyzki w interesie Pryncypała swego miał u Krola IMéi Audyencyą, sollicytując, aby Krol IMé nadsłał te 10. tysięcy ludzi, już Zold Francużki mających, ieszcze 4. tysięcy piechoty y część Flotty *in parato* chował. Ponieważ zaś Krol IMé *eo instanti* wydał Ordynans, aby Regimenty y kilka Fregat za pierwszym Ordynansem do ruszenia się pogotowiu były, więc też Pociel Francyzki zaraz w *Hamburgu* według umowionego Traktatu sto tysięcy liwrow wyliczyć kazał. Akt Wescelny *Xcía de Holstyn Plen* z Grósfowną *de Reventlan* przeszłego wtorku już do skurku przyszedł, część posągu teraz 120000. talarow oprocz kleynotow y wyprawy na przyszłym iarmarku w *Kiehl* wyliczoná będzie. Krol IMé má wolę dziś albo jutro wybrać się w podróż, dokąd by, czyli do *Holstynu* czyli też gdzie indziej, ieszcze *non constat*. Z wyspy *Falster* przeszła pocztá doniosła, że tam przez ogień wiele domow w popioł zamieniło się.

z Szwecyi.

z *Sztokolmu* d. 14. Iul. Lubo Krol IMéi już febrá opuścił, iednakże ieszcze z Pokoiow swoich niewychodzi ale tylko u niego kiedy nie kiedy *Consilium intimum* odprawiać się. Przed kilką dniami przybyli tu z Woyska *Hessenkasselskie-*

skiego, niektórzy Generałowie z innemi Oficyerami, z których to wyrozumiełsiemy, że támczyn *Generalissimus* Xże Wilhelm rodzony nášzego Krolá IMéi oraz Generał Woytek Hoffenderskich y Gubernátor Fortecy *Mastrich*, rozkazał wszystkim Regimentom, aby wielkich ludzi przyjmowali, iáko się już skutkiem pokazało, gdy ich wiele dobrowolnie przystawa. Wczoray z tąd 4. wielkie Okręty z Kotwicami, żaglami, linami, y innemi do wyporządzenia nowo budowanych Okrętów, obśadowane, do *Carlskronu* wyszły. A że tam w kilká lat 9. Okrętów pierwszego rángu o 80. ármatach, 10. Fregát o 30. ármat oprócz gallionow wystawiono; więc téraznicszą Morská Armátura tego Krolestwa, jest tak wielká, iáko za czasów Károlá XII. y Antecessorow Jego znáydowała się, kworá Maytkow, we wszystkich Portách będących, 8400. ráchuje się.

z Moskwy.

z Stolicy d. 11. Iul. Zawczoráy od Cárowy JeyMéi do Admiralicji wyszedł Ordynás, aby tu destynowane statki nie odwłocznie przysyłano y więcej máytkow nieprzyjmowano: Nowowerbowanych zaś do Portow na Okręty odeślano á icżeliby ich więcej potrzebowano, aby nie innych tylko Páństw tutecznego dobrowolnych wyrostkow przyjmować, którym Kupcy Okrętowi w interessach swoich onych zázywając, według Ordynásu płácić powinni. Máytkow w kompućie po wszystkich Portách jest 8600. ludzi, oprócz Regimentu morskiego, którego ná 3. tysiące ludu ráchuią. Dobra ruchome dygrácýowane Xciá Dołhorukiego w Peterburgu pozostáć, zá ordynaniem Cárowy JeyMéi wszystkie są przedane: Bibliotekę zaś y inne *manuscripta* tu kázano przenieść. Páłac iego wpániały

y inne budynki, które sam budować kazał nie przedano, ále Cárová JeyMé rezolwowála się godnicszym u Dworu porozdawać. Dla interessu Meklenburskiego Dwor náš duzo jest málkontent, widząc że Xże támczyn od uporu swego nie odstepuje y bez uwági *motus* czyni, przez co bardziey sobie szkodzi niżeli pomaga: iednakże Cárová JeyMé *enire* stára się u Cesarzá IMéi aby to wszystko ufacylinować y do tego przywieść chce, aby milicyá Hánnowerská, tam ná Exekucyi będącá z Xięstwá ustąpiła, á Xże do pierwszey był przypuszczony regencyi.

z Niemiec.

z Wiednia d. 29. Iul. w Przyszłym tygodniu prąwieżiono tu niewolników od Tatarow Budziáckich wykupionych, których w solenney Procesji od *Favovrite* przez miásto do Kościółá OO. Trynitárzow zaprowadzono, gádzie po odprawionym Nábożeństwie *Te DEVM laudamus*, spiewáno. Cesarz IMé codzień się polowaniem y strzelaniem do Tarczy dywertuie, á po obiedzie zawsze *Conflie adest*, po którym káżdemu jest wolny do Audyencyi przystęp. A ponieważ interess Włoski przez podáne od Alliántow Sewillijskich Propozycye, do zgody przyprowadzić nie podobná, więc Cesarz IMé rezolwował się, aby w tej mierze sobie *serio* postępować y pretensyá *Don Carlos* do Włoch determinować, dláczego do wszystkich Ministrow wyszedł Ordynás, aby żádnych względem tegoż interessu nie miewáli konferencyi. Woytko zaś náš w Włoszech będące po wszystkich Portách tak jest lokowane, że Tránsport *Sewillijski*, bez zginienia wielu ludzi niemoże być wysádzony, o którym spórkaniu się tak z strony Cesarzá IMéi, iáko też y z strony Hiszpáńkicy wkrótce uslyszymy.